

1-13

Am 13/kk 4/5 2r
gives tape
for page 13. (41)

Don. B. Jacobs,
Scirappes Tribal School,
P. O. Cilead,
via Potgietersrust.

indexed 8/8 1
No 9
K34/8

"Medirô ya thaelô ya Basotho kudu

pp. 1-13. matebele xo kroši tša bona"

4/10/9
41

1. Ngwana o mongwe le yo mongwe ka nako ye o jwasa difihlolo ao swanetše xole ao xêlêlwe ke kroši xole krome oli yo katu.

Matebele custom - varans
small items.
lefisa

Ka xo dira byalo ke xole xo jwa lerotse, xomme xo tšwa fao yo mongwe le yo mongwe o dimelotšwe le xo ja di jela le dingfela, le masapu a xawe ka xo rata rele za nako ye ~~le~~ a ja dimelotšwe le e le xole a ka ja jela za fao xomme a swara, ba tla ^{mo} tšwa kxomo mošate.

2. Xe e le xole motho yo mongwe wa setšaba o tšwai fudi kapa kxomo, kapa o tšwai nongakeng kapa perokong kapa o dirile, byalwa o swanetše xole a tšwa tšwa seripana sa setswana

seo,

2 S. 41

K34 | 8

seo mosate.

Moswalana wa re o bitoa mmeo
wa mosate.

(a) Xape le se motso a uwala kupa
a hule o ba swanetse xo
yo mmea mosate.

(b) Xe o le moeng o yo dumediša
krošo kroši o se ke wa ya
o le fela: empa o ^{sware} ~~sware~~ mpho
ya xo dumediša kroši ka
yona.

Xape o swanetse se tsentsha
dumediša tse xaxo ka
motsetu wa mosate.

yona o tla bolola le kroši
xape u ba u tliša ditobosō
tse kroši xo wina.

(c) Krošong ya mosate na xo
tsene o krotla fase ka patla
ka xo nyalo xo bontšha xo
nyatša banna le kroši.

(41)

Dan. B. Jacobs
Scirappes Tribal School.
P. O. Gilead.

3

Via Potgietersrust. K34/8

"Mokxwa wa xo Kxopela criosadi"

lesoxana ae le bone ngwananyana
 xomme le nyaka xo mo nyala
 le tla bitša ba bo lona xoe ke
 bone ngwana wa moketš-letš
 xomme ae ba-bo ba rata monyana
 yoo ka baka la mekawa ye botse
 ya xaxwe le ya vatswadi ba
 xaxwe ba tla bitša ba lesika
 la bo lesoxana; byale ka bot
 bomalome'axwe le bo raxadi a
 xaxwe xomme ba ba thšela taba
 tša lesoxana. le ba rata taba
 tšē ba tla kaetha dikadi
 le bomalome a xaxwē le motseta
 xomme bona ba tla yo kxopela
 monyana ke batswadieng ba
 xaxwē.

Ditaba di tla taentšwa ke motseta
 xo batswadieng ba monyana; la
 mathomo batswadi ba monyana
 ba tla ba koba moxongwe le la
 bobedi; ntšō base nna xa re,

4

S.H.

K34 / 8

se na ngwana yo mabyalo.
 Sboxongwê ha nako ya boraro
 ya se, ba bo lessiana ba
 clla ke xina ba tla se
 aowa'émang' comme se tla
 lebêlêla se no na le selo
 se sebyalo.

Se ba seno tloxa xo tla bitsua
 dikxadi le bomalome a monya
 mo, comme ba ba botša taba
 tše.

Se e le xole, ba bo ngwanana
 ba rata tava tše ba tla šila
 fôla comme ba e tlatša
 thêkwanane haolo comme
 e tlakanthša le mod
 mmededi o senene wa dikxomo
 xo xigalo xo bonthša xole ba
 nyaka dikxomo.

Se fôla e seno xo fêla xo šilwa
 e tla fiwa motšeta, comme yon
 o tla e tšea a e isa xo
 babo lessiana.

Xo

Dan. B. Jacobs.
 Scirappes Tribal School,
 P. O. Cileadi
 via Potgietersrust

5

s (41)

K34 / 8

Xo xomêla fola yê xo ba bo lesoxana
 xo bonthôa xole ba dumêla xole
 lesoxana leka nyala mosetšana
 yô.

Ba bo lesoxana ba tla bitšana
 xomme e tla ^{ve} kxadi-e-kxolo ya
 bula tšikwana yê ka kxomo,
 xomme fola e tla thama xo folewa
 ntšê xo xêwa xole setô se ke
 motato.

Bomalome a xaxwe le bojanqwane
 a xaxwe ba tla ma ^{ba} ntšôa
 dikxomo xo thûša lesoxana le
 xole le kxole xo ^{nyala} nyaka monyana
 yoo yô.

Dikxomo tšê di tla xapywa ka
 Bakaomana (ba bo lesoxana)
 xomme ba di isa xa bo monyana.

Xe dikxomo tšê e le lesome
 ba tla šadišô tšê pedi šokeng
 rapa no motšeng a mongwe fêla
 xomme ba rapa tšê xuxoi.

Xe ba yo fihla kaorong ya bo
 monyana/

S 41

R34 / 8

ntle be ba usae ditlupa tse
dikholo somme ba tla kitimisa
dikomo tse tla ba monyana xe
ba bona dikomo tse ba tla
tsua ka nitoka le dipolo
xo leka no balaya dikomo
tse kudu-kudi tse dinyane
byale ka dipudi le timbe.
Bakomane ba bo lesorane
ba betha batho ba ba le
dikomo tse no leka no di
tsentha korong ba bo monyana
bona ba tla leka xo di
thibela.

xe Bakomane ba seno kuona
xo di tsenya korong ba tla
nna fase mo korong.
Sbotseta wa bona o tla ya ka xae
xomme a fika a tsentha taba
tse xae.

Xe e le xoe ba xana kxomo
tsela tse sewai ba tla ba kole
xomme ba tla tloxa, bare
tseleng!

Dan. B. Jacobs.
Scirappes Tribal School,
P. O. Cuilead,
via Patgietersrust

K34 | 8

tseleng ba a boya le dikxoma
 tsela tse pedi tse ba di thosake
 thosetseng tseleng.

Ba nile xe ba ba koba ba ba
~~toepisa~~ ^{thoepisa} tse pedi xape xomme xe
 ba di dumetse ke xona ba tla
 di tsenthoa xape-byale di
 le lesome ka kxosong.

Xe di seno tsena ba tla bitswa
 xomme ba tsena ka sae ba tswa
 ntlo ya bona.

Byale ba tla ba tlabisa nku
 de e le xore no kxomong tsa
 bona xo na le ye ~~fetsa~~

fiosu, ba swanetse xo ntho ye ngwe
 ye ba se xo ke thipa xye
 xo e faola.

Xe ~~ba~~ ba seno fetsa nku ya
 bona ba tla ya xae; xomme
 mokla ba tle xo kaxela xo
 xososa ba tle xo ntho ye
 ngwe xape

Dan. B. Jacobs,
 Scirappes Tribal School,
 P. O. Gilead.

Al
 s. (H)

via Patgietersrust K34 / 8

" Makwa wa kxale wa xo dira Sempêrêxallam
 (seeta) "

Kxale se leosana kapa mošimane
 a ~~ba~~ nyaka sempêrêscallane o
 ke a totša bakwalabye xomme
 bona e be ba tla mo xopola
 pelong xomme ba se mohla ba
 bolaya kaomo ba e bua
 phatla botse xomme ba se xo
 e phurulola ba no e xatšetša
 xo fihlêla e xōma.

Xe e se no xōma ba tla bitša
 mošimane yola xomme ba mo
 ekantšōa maoto ka mabedi.

Xe e le xore ke yo motšêle xomme
 leoto la saawa ke le leaolo
 xōna di tla ma di fihlêla mo
 xo yēna empa se leoto e le le
 lenyane di tla xaxêlwa yena
 le mo-kwalabye e mongwe.

Xe ba thala mo leoto le fihlêlo
 ba ekantšōa ka monwana o moalo
 xomme!

9

S. 41

K34 / 8

ba sêsa.

Xe ba se no di sêsa ba tla
 phula lesoba mokaatleng xa m
 o tlang morwana o morolo le
 o o latelana xonne ka fao ba lo
 selo sa ntherolwana kapa lebyan
 lesobana le se ke la thibana
 ka thoko tshle ba tla nira
 masobana a mabedi a katolo
 xore tle ba lokêlê maphimabya
 a no swara leoto ka dudimo
 kbasobyana a phutšwe pele
 letlalo le fa phatla e se le
 xomelle xari.

Xe ba se no phula masobyana
 ba tla bea diêtana tsela
 kaakala xore di xomê xonne
 se di seno xomêla xuri ba
 tla bitša morimane kapa lesosa
 xonne yêna a amoxela mphô ya
 xaxwê ya xêta tše mphoa.
 O tla di unatša pele xonna
 a kaona a kaopela tše dingwe xa

HI
S. (HI)

Dan. B. Jacobs
Schappes Tribal School
P. O. Billead
via Potgietersrust. K34 / 8 " 10

ošokwa wa xo boloka motho le ditšerō

Xe motho a hwile e le morna o
êpêwa êpêwa ka šateng la ditšomo.

Le e le ngwana, mo masoreng
xe e le ngwana yo e ba nyanyang
ka ntlong.

Xe e le swa xo hwile mosadi
o êpêwa ka mafuri.

Xo tlošwa ^{merako} kapa
mahlaku xomme xwa êpiwa moe
xe ba seno xo mmoloka ^{ba} ma
khupetša botse xole ao se ke
wa bonala xomme ba
bea mashasha xodimo.

Xe ba boloka motho ba êpa
molete wa nksokoto xole motho
e kaonê xo yo tšena botse a
kwotame.

Xe ba se no xo o êpa ba
tšea motho yo wa xo kwa
ba mo kuna xa botse inyaka
byale ka xe a kotame.

Xe ba seno mo lokêla ba tšea
notšena/

11

SHI.

K341 8

motšēaa wa byalwa ba o o
xodimo xa klose xa xasii
ka morao ba tšea medi e
mengwe e e wanaang le 'eie
ya makwa xonne ba e
lokela kamo lebitleng - ya
e lokelwa ke ngaka. Ba d
re re ba sa lokela dihlara
tšē kamo lebitleng pula e
se nē.
re ba seno lokela tšē kamo
ke xōna ba ka mo khupeta

41
s. (41)

Dan B. Jacobs
Scirappes Tribal School,
P. O. Cilead.
Via Palgietersru. #34 / 8

12

"Sello sa motho se a hwile"

Xe mosadi a hwetse ke monna
wa xaxwe xa a tle le babo
kamoka xo fihlêla ba mooloka
ke xona a ka thomasa xo
lla xe xona xo thoma yina
xo lla pela ba bangwe ba
tla thoma kamoraso xa xaxwe
Ba tla no le byalo.
Xe ba bangwe ba lesika xa
vô wa hwileso ba e tla xo
tlo rlobôxa xa ba tle tseta
ye kamoka.

Ba a sepela xo fihlêla ba le
kaufai xomme o swanetse
xo thoma wa le xo wa lesiku
la kaufai kudu (baka-ba
ba mmotša ba xe thoma), xomme
bôna ba kiona ba thoma.
Xe bale ba kwaba yina ba
ba kwa le bôna ba tla
thoma xo lla.

Poa tsa no lla byalo xo
likhêla/

ka motaas na beke xomme
byale xo tla no sala no n
lla motadi bangwe ba
lapile.

Itlo yona ba tla e sona
ka dihlare xomme xa xo
robale moko ka teng, xo
jihlola ngwana ke mo ba
ka e thwaxo xomme ba a
aaa ye mphsa.

Kaomo ye kaolo ya klabiwa
ae hlatawa diatla tla lha
do tloxa jo motadi yoo
a ka, taa, tawwa xepe emp
e suna ka dikaomo.

end, s II